

ARC•PEACE Izjava o misiji 2014

(usvojena na sastanku Generalne skupštine u Beču 28 aprila 2014)

Svet u brzom i dinamičnoj tranziciji

Mnogobrojne kritične promene na globalnom nivou odražavaju se i na nacionalne i na lokalne uslove za društveni razvoj, a time i na planiranje zajednice.

Klimatske promene primoravaju čovečanstvo na urgentnu potrebu za akcijom. Važeći planirani naponi da se one zaustave nedovoljni su, tako da će suše, silovite poplave, te podizanje nivoa mora rezultovati inudacijom prostranih obalnih područja na niskim nadmorskim visinama, uključujući gradove i kritičnu infrastrukturu, kao i ostalim katastrofama koje su u vezi sa klimom, a koje neće biti moguće izbeći. Izravno su ugroženi gradovi, varoši i regioni, kao i samo preživljavanje masa ljudi, naročito onih nepriviligovanih i siromašnih. "Klimatske izbeglice" biće činilac rekonstrukcije u bliskoj budućnosti, naročito one sa nižim prihodima i tamo gde su upravo oni najugroženiji. Ostali oblici zagađenja čovekove okoline, zahvaljujući preteranoj potrošnji i poremećajima u upravljanju otpadom, ugrožavaju ekološku raznovrsnost, truju svetska mora i generišu čitave planine otpada.

Suočeni smo sa izborom između nastavka korišćenja fosilnih goriva sa nastavkom emisije "gasova staklene bašte" i ostalim oblicima devastacije čovekove okoline, ili prelaska na obnovljive izvore energije, koji je trebalo da otpočne već desetlećima ranije. Sa druge strane, gorivo ostaje skupo i predstavlja ozbiljan problem u mnogim zemljama na Jugu, usled krupnih razlika u prihodima. Nekompetentnost i pohlepa u tržišnoj privredi onemogućuju racionalan izbor i umnožavaju nacionalne krize, koje vode ka osiromašenju i koncentrisanju ekonomske moći na globalnom nivou, što predstavlja pretnju participaciji građana, samo-upravljanju i demokratiji u svim zemljama.

"Rat protiv terorizma" odgurnuo je na stranu ljudska prava i demokratske principe, i na njihovo mesto postavio besprizorno zatočavanje i mučenje, te razvoj novih oružja u okviru nasilja nad principima međunarodnog prava. Štaviše, prikazivanje rata i konflikata od strane prevlađujućih medija ostaje dvolično i time vodi do porasta nepoverenja u javnosti. Dok građansko društvo nastavlja da deluje u pravcu nenasilnog razrešenja konflikata i pravičnih oblika demokratije, ti naponi se sve više zanemaruju ili nasilno potiskuju od strane političkih lidera i vlada širom sveta, podstaknutih od strane proizvođača nuklearnog naoružanja i konvencionalnog oružja. Napori ka postizanju održivosti čovekovog okruženja moraju se povezati sa delovanjem za socijalnu pravednost, ljudska prava i demokratiju.

Pojedinim arhitektima, dizajnerima i planerima zajednice ove globalne promene mogu da izgledaju daleke i irelevantne za njihov profesionalni život, ali u mnogim zemljama i u mnogim profesionalnim situacijama ovi spoljni činioci izravno pogađaju njihove radne uslove, kao i njihovu sposobnost da šire participiraju u životu zajednice. ARC•PEACE doprinosi stvaralačkoj analizi ovih činilaca, zalaže se protiv svih tipova rezultujućih socijalnih nepravdi i povezuje naše članove koji se zalažu za mir, održivost i pravednost.

Profesionalne uloge pod stresom

Profesije arhitekture i planiranja pojavile su se i menjale tokom dugog vremenskog razdoblja. Tokom većeg dela naše povesti, građevine i objekti uobličavani su tradicijom i zanatskom veštinom sazdanim na lokalnim vrednostima i uslovljeni materijalima. Tokom vremena, dizajn, izgradnja i planiranje zajednice prošli su kroz brze promene, sve do pojave modernizma koji se udružio sa industrijalizacijom na početku 20. veka. Pojavili su se kruća i izrazitije hijerarhična struktura profesionalnih usluga i usitnjavanje znanja, kao odraz klasne strukture, ekonomskih uslova, te prevlasti Evrope i Severne Amerike. Sada su slični konflikti između planiranja odozdo nagore i odozgo nadole, te ekološki prijateljskog dizajna i upotrebe materijala u izgradnji očigledni uglavnom u Kini, Indiji, Brazilu i drugim ekonomijama koje se u novije vreme sve više ističu. Neregulisana cena urbanog zemljišta i vrednost nekretnina uveliko su udaljili nepriviligovane i siromašne od priuštivog i razumnog stanovanja.

Usled globalizacije, ova borba nije više nacionalna nego internacionalna, po svom karakteru. Sveopšta isprepletenost u svetu podstiče integraciju svih njegovih delova u jedno globalno tržišno i potrošački centrirano društvo, bez obzira na lokalne uslove, potrebe ili vrednosti. Ona takođe postavlja profesionalce u sve više takmičarski položaj, snižavajući nivo lokalnog znanja i vodeći ka eksploataciji radnika na svim nivoima i u svim zemljama.

Za svakog arhitektu, dizajnera i planera zajednice, ove promene u njihovim radnim uslovima predstavljaju i nove preduslove kompetentnosti, nezavisnosti, znanja i sposobnosti da se prilagode lokalnim uslovima i očekivanjima. Ipak, teško mu je ali ne i nemoguće, da, uklopljen u veliki biznis, odbrani integritet i kontroliše sopstvene radne uslove. ARC•PEACE treba da analizira ove nove okolnosti i njihove posledice po profesiju, i da povezuje profesionalce koji rade na iznalaženju boljih rešenja za ove probleme.

Ciljevi ARC•PEACE

Uloga ARC•PEACE je da tumači promene u profesionalnom okruženju i da razvija strategije da pomogne profesionalcima da se suoče sa tim promenama. On treba:

- Da utiče na druge profesionalne organizacije, putem neprekidnog dijaloga po pitanju odgovornosti, etike, kompetencije i transparentnosti u radu profesionalaca;
- Da podrži i povezuje individualne članove i grupe, u njihovom naporu da ostvare ciljeve ARC•PEACE u svom svakodnevnom radu;
- Da utiče i učestvuje u razvoju obrazovanja u svim profesijama sa naročitim fokusom na interdisciplinarnim pristupima, radi podsticanja uključivanja socijalnog i obrazovanja o čovekovoј okolini u arhitektonsko obrazovanje u celini;
- Da aktivno inicira i ohrabruje inkluzivnu javnu raspravu, kada se radi o ulogama teorije i prakse arhitekture, dizajna i planiranja zajednice u ustrojavanju održivog društva;
- Da razvija naše sopstvene nezavisne medije da javno prenose i raspravljaju o vrednostima i stavovima ARC•PEACE;
- Da razmenjuje vredne primere uspešnih praksi i projekata za uzor i nadahnuće;
- Da prepozna različitost, lokalnu mudrost, tradiciju i kulturu u procesima dizajna i planiranja;
- Da promovise principe ponovne upotrebe, redukovanja i recikliranja (3R: Reuse, Reduce, Recycle) u okviru arhitekture i planiranja, korišćenjem postojećih struktura zajednice, bez obzira na pol, dob ili uverenje, radi stvaranja osećaja o uzajamnosti i posedovanju.